

ת"פ (באר שבע) 53782-04-24 - מדינת ישראל נ' ינאל אבו שריפה

ת"פ (באר-שבע) 53782-04-24 - מדינת ישראל נ' ינאל אבו שריפה ואח'שולם באר-שבע

ת"פ (באר-שבע) 53782-04-24

מדינת ישראל

נגד

1. ינאל אבו שריפה

2. אנס אבו שריפה (עציר)

שניהם באמצעות עו"ד שלום פיניאה

בית משפט השלום בבאר-שבע

[09.07.2024]

כבוד השופט, סגן הנשיא אבישי כהן

החלטה

עניינה של החלטה זו הוא בקשת המאשימה לתיקון גזר דינו של נאשם 2 (אנס אבו שריפה) (להלן: "הנאשם") באופן שבית המשפט יורה כי עונש המאסר בפועל שהוטל עליו, ירוצה במצטבר לכל עונש מאסר אחר.

רקע

1. ביום 4.7.24 התקיים בפני דיון בעניינם של 2 נאשמים, המיוצגים שניהם על ידי ב"כ אחד. במעמד הדיון הראשון במועד האמור (שהתקיים בשעות הבוקר) הוצג הסדר טיעון על ידי הצדדים ובמסגרתו הורשעו הנאשמים בכתב אישום מתוקן ואף נגזר עונשו של הנאשם לרכיבי ענישה שונים הכוללים בין היתר מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים בניכוי ימי מעצרו בגין התיק שבנדון.

2. עובר למתן גזר הדין, נשמעו טיעוני הצדדים לעונש וכמפורט בפרוטוקול הדיון, הגישה המאשימה גיליון הרשעות פלילי ותעבורתי בעניינו של הנאשם, ציינה כי מדובר בתיקון המבוסס על קושי ראייתי, הפנתה לעובדה כי הנאשם נדון לאחרונה לעונש פסילה בתיק תעבורה ועתרה להטלת עונש פסילה במצטבר לעונשי פסילה קודמים.

3. עוד ביום הדיונים הנוכחי (4.7.24) פנתה ב"כ המאשימה בעל פה לבית המשפט וביקשה להבהיר עניין מסוים בגזר הדין לעניין אופן הריצוי כך שהמאסר ירוצה במצטבר לכל עונש מאסר אחר. להדגיש כי לא הוגשה בקשה בכתב אולם המאשימה פנתה לב"כ הנאשם וזה התייצב באולם בית המשפט כאשר הדיון השני באותו יום התקיים שעה שהנאשם כבר הוחזר באמצעות יחידת נחשון למקום מאסרו ולפיכך בהסכמה התקיים הדיון באמצעות ויעוד חזותי.

4. המאשימה עתרה לבית המשפט כי יבהיר את גזר הדין שניתן מוקדם יותר אותו יום כך שרכיב המאסר בפועל ירוצה במצטבר לכל עונש מאסר בפועל אחר וזאת נוכח העובדה כי עובר למתן גזר הדין בתיק שבפני, נקבע כי עונש עבודת שירות שנגזר על הנאשם בתיק תעבורה יופקע ובהסכמת הנאשם הורה בית המשפט כי ירצה את העונש במאסר בפועל.
5. ב"כ המאשימה אישר בהגינותו כי שב"ס היה הגורם שהסב את תשומת הלב של המאשימה לכך שגזר הדין היום ניתן לאחר הפקעת עבודת השירות שהופקעו בדיון מיום 19.6.24 ומכאן הצורך בהחלטת בית המשפט לעניין אופן ריצוי עונשי המאסר השונים. המאשימה הפנתה בדיון זה בפעם הראשונה לפרוטוקול דיון ההפקעה בתיק פל"א 9253-06-23 (שלום תעבורה באר שבע) מיום 19.6.24.
6. ב"כ הנאשם מתנגד לתיקון המבוקש. נטען כי אין מדובר בהבהרה של גזר הדין או בטעות שולית או טכנית כנטען על ידי המאשימה אלא בתיקון גזר הדין מקום שאירעה טעות מהותית. נטען כי אין לבית המשפט סמכות לפעול כמבוקש הואיל ואין מדובר בטעות סופר או טעות לשון, או פליטת קולמוס כמפורט בהוראת סעיף 81(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב] התשמ"ד-1984 (להלן: "החוק") אלא מדובר בתקלה של התביעה ובמקרה זה בית המשפט סיים את מלאכתו. בשלב זה לא יכול בית המשפט לתקן את המעוות באמצעות תיקון טעות סופר.
7. עוד נטען על ידי ב"כ הנאשם כי הסדר הטיעון בעניינו של הנאשם נקשר בין הצדדים עובר לקיום דיון הפקעת עבודת השירות וכי הדיון בבקשת ההפקעה התקיים שעה שהנאשם היה מיוצג באמצעות עו"ד אחר וב"כ הנאשם הנוכחי לא היה מעורב בתיק התעבורה. דיון והכרעה
8. הכלל הוא, שעם מתן גזר הדין, סיים בית המשפט את מלאכתו. על אף שהבקשה בעל פה הוגשה ביום הדיונים בו נגזר עונשו של הנאשם, לא ניתן לומר כי "בית המשפט טרם קם מכסאו". הדיון הקודם הסתיים במתן גזר הדין והבקשה כמו גם הדיון שהתקיים בשלב מאוחר יותר באותו יום הינו בבחינת דיון חדש לאחר שהסתיים מתן גזר הדין.
9. לבית המשפט סמכות לתקן את גזר הדין כמפורט בסעיף 81(א) לחוק בתי המשפט אולם זאת לעניין טעות כהגדרתה בחוק - טעות לשון, טעות בחישוב, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, הוספת דבר באקראי וכיוצא באלה". לא ניתן להגדיר את המקרה שבפני כ"טעות" לעניין סעיף 81(א) לחוק בתי המשפט. מדובר בתקלה מהותית נוכח נתון משמעותי שלא היה בידיעת המאשימה ולמצער לא הובא בפני בית המשפט שעה שגזר את עונשו של הנאשם. בע"א 769/77 יוסיפוב נגד יוסיפוב עמד כבוד השופט שמגר על מהותה של טעות אשר לבית המשפט סמכות לתקנה ומתוך כך ציין את המקרה המובהק בו לא ניתן לתקן את המעוות:

"...מן ההן גם משתמע הלאו, היינו אם בית המשפט לא היה ער כלל לקיומה של הבעיה, אין הוא יכול לתקן את המעוות על ידי תיקון טעות סופר, כביכול, גם אם הוא משתכנע בשלב מאוחר יותר כי לו היתה השאלה מתעוררת, היה פוסק בה בדרך פלונית הזזה לתוספת או לתיקון המתבקש ממנו בשלב מאוחר יותר". במקרה שבפני, הנתון בדבר הפקעת עונש עבודת השירות שהוטל על הנאשם במסגרת תיק תעבורה, לא הובא בפני בית המשפט על ידי מי מהצדדים ומשכך בית המשפט לא נתן דעתו לשאלת אופן הריצוי ביחס לגזר דין קודם הכולל רכיב מאסר בפועל.

10. מצאתי להתייחס לטענה שעלתה מצד המאשימה, אשר לשיטתה חל בעניינו של הנאשם הוראת סעיף 51(א)(1) לחוק העונשין לעניין הפקעה שיפוטית של עבודת שירות ובהתאם לאמור בהוראת החוק על הנאשם לרצות עונשי המאסר במצטבר אחד לשני.

להלן סעיף 51(א)(1) לחוק העונשין התשל"ז 1977:

הרשיע בית משפט עובד שירות בתקופת עבודתו בשל עבירה אחרת, יחולו הוראות אלה: גזר בית המשפט עונש מאסר בשל העבירה האחרת - וקבע שהנאשם לא ישא אותו בעבודת שירות - לא תחל עבודת השירות או תופסק ביום מתן גזר הדין, לפי העניין, ועובד השירות יישא את עונשו או את יתרת עונשו, לפי העניין, בבית הסוהר מהיום האמור או מיום אחר שקבע בית המשפט; עובד השירות ישא את תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט, שהרשיעו בשל העבירה האחרת, ציווה ששתי התקופות, כולן או מקצתן, יהיו חופפות; אין זה המקרה שבפני. הואיל ואין מדובר במי שנגזר עליו עבודת שירות ועתה הורשע ונגזר דינו למאסר בפועל בתיק החדש, שכן שעה שבית המשפט גזר עונשו של הנאשם למאסר כבר הופקע לו עונש עבודת השירות בתיק התעבורה ומשכך אין מדובר בעובד שירות אלא באסיר שפוט.

11. הוראת החוק המסדירה אופן ריצוי עונשי המאסר בעניינו של הנאשם הינה הוראת סעיף 45(ב) לחוק העונשין שזה לשונה:

מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר. משמעות הדברים, כי בהעדר הוראה מפורשת של בית המשפט, על הנאשם לשאת את עונש המאסר הארוך מבין שתי תקופות המאסר שנגזרו עליו ובמקרה שבפני נבלע עונש המאסר בן 9 החודשים שנגזר על הנאשם בעונש המאסר בגין הפקעת עבודת שירות לתקופה של 9 חודשים.

ככל ונתון זה של הפקעת עבודת השירות היה מובא בפני בית המשפט, בוודאי היה שומע את טיעוני הצדדים בכל הנוגע לאופן ריצוי המאסר, במצטבר או בחופף למאסר האחר ונותן דעתו על כך במועד מתן גזר הדין.

12. בעפ"ג 38755-05-17 מדינת ישראל נגד מנחם פנסו עמד הרכב השופטים בראשות כבוד הנשיא אברהם טל על חובת הצדדים שלא להטעות את בית המשפט, לרבות הטעיה במחדל. משעמד על התנהלות הצדדים בתיק, שהביאה לתוצאה לפיה נעלמה מבית משפט קמא עובדה חשובה ומהותית, שהייתה צריכה להיות מונחת בפניו במכלול השיקולים, עובר למתן גזר הדין, מצא בית המשפט לתקן את הפגם, לבטל את גזר הדין ולהשיב את הדין לערכאה שגזרה את הדין על מנת שתיתן דעתה לשאלת אופן ריצוי המאסרים בפועל - אם בחופף אם במצטבר. ברע"פ 5112/18 מנחם פנסו נגד מדינת ישראל בהרכב השופטים סולברג, קרא ואלרון נדחתה הבקשה לרשות ערעור כאשר בית המשפט ציין:

"כי השאלה שעמדה להכרעה היתה שאלת השפעת הטעות על גזר דינו של בית משפט השלום ולא מי היה אחראי לגרימת הטעות..."

במילים אחרות, משנפלה טעות יש לתקנה משהאינטרס הציבורי מחייב את תיקונה ואין כל משמעות לשאלה מי מהצדדים היה אחראי לה."

13. מהתם להכא, הצדדים העלו טענות שונות לגבי מעורבות או ידיעת ב"כ הנאשם את ההליך של הפקעת עבודת השירות ומכאן חובתו כקצין בית המשפט ליידע את בית המשפט בנתון זה עובר למתן גזר הדין. לא מצאתי מקום להידרש למידת אחריותו של צד זה או אחר לטעות שנגרמה בכך שבית המשפט לא נתן דעתו לנתון בדבר הפקעת עבודת השירות וההשפעה שיש לעניין זה לגבי אופן ריצוי עונשי המאסר.

לטעמי, עצם העובדה כי גזר הדין שניתן הינו חסר בכך שלא התייחס לשאלת אופן ריצוי המאסרים וזאת נוכח העובדה כי נעלם מבית המשפט הנתון בדבר הפקעת עבודת שירות וגזירת עונש מאסר בפועל חלף כך, העובדה כי התוצאה המתקבלת היא כי עונש המאסר שנגזר על הנאשם בתיק שבפני נבלע בעונש המאסר שנגזר חלף הפקעת עבודת השירות וזאת מבלי שהצדדים טענו לכך ובית המשפט נתן דעתו לעניין, הינה טעות, שהאינטרס הציבורי מחייב את תיקונה וזאת מבלי לקבוע מסמרות בשלב זה לעניין אופן התיקון, אם בכלל.

14. לאור כל האמור, מצאתי לקבוע דיון במעמד הצדדים לצורך שמיעת הטיעונים בשאלת אופן ריצוי המאסרים, אם בחופף אם במצטבר ולאחר שמיעת הטיעונים תינתן החלטה לגבי תיקון גזר הדין. קובע דיון במעמד הצדדים ביום 15.7.24 בשעה 10:00.

הנאשם יובא לדיון פיזית באמצעות ליווי שב"ס.

מזכירות תעביר ההחלטה לידיעת הצדדים.

ניתנה היום, ג' תמוז תשפ"ד, 09 יולי 2024, בהעדר הצדדים.